

УДК 336.761

Грицай Ю. – ст. гр. ХС-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНДЕКС ДОУ-ДЖОНСА ЯК ІНДИКАТОР СТАНУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Мариненко Н. Ю.

Промисловий індекс Доу-Джонса (Dow Jones Industrial Average, DJIA) – один із декількох фондових індексів, створених редактором газети Wall Street Journal і засновником компанії Dow Jones & Company Чарльзом Доу (Charles Dow). Індекс Доу-Джонса – це показник змін курсу акцій, що дозволяє оцінити рух ресурсів на біржах США і є найстарішим серед існуючих американських ринкових індексів. Він був створений для відстеження розвитку промислової складової американських фондових ринків. Перші варіанти індексу з'явилися у 1884 р. і охоплювали ціни акцій дев'яти залізничних та двох промислових компаній. Цей варіант індексу не публікувався і служив для внутрішнього аналізу. Вперше індекс був опублікований у 1896 р. вже як “промисловий” (ця приставка є даниною історії – у даний час багато із компаній, що є складовими індексу, не належать до цього сектора). На той момент індекс знаходили як середнє арифметичне цін акцій 12 американських промислових компаній, з яких у сьогодиншній версії індексу представлена лише General Electric (її перерви присутності в індексі з вересня 1898 р. по квітень 1899 р. і з квітня 1901 р. по листопад 1907 р.). Крім цього, в початковий індекс були включені: American Cotton Oil Company, попередник Bestfoods, сьогодні є частиною компанії Unilever; American Sugar Company, тепер Domino Foods, Inc.; American Tobacco Company, розділена в 1911 р.; Chicago Gas Company, тепер Peoples Energy Corporation; Distilling & Cattle Feeding Company, тепер Millennium Chemicals; Laclede Gas Light Company, існуюча під ім'ям The Laclede Group; National Lead Company, тепер NL Industries; North American Company, розділена у 1940 р.; Tennessee Coal, Iron and Railroad Company, куплена US Steel в 1907 р.; US Leather Company, що припинила існування в 1952 р.; US Rubber Company, перейменована в Uniroyal у 1967 р. і куплена фірмою Michelin в 1990 р. У 1916 р. кількість компаній було збільшено до 20, а з жовтня 1928 р. – до 30. При ротації зазвичай в індексі замінюються одна-дві компанії за раз. Найбільш “бурхливим” часом стала Велика депресія на початку 30-х рр. ХХ ст.: 18.07.1930 р. в індексі замінені відразу сім компаній, а 26.05.1932 р. – вісім. Було два періоди по 17 років (1939-1956 та 1959-1976 роки), коли не відбувалося жодних змін в структурі індексу.

Сьогодні індекс Доу-Джонса складається з трьох індексів курсів акцій: 30 найбільших промислових корпорацій, 20 залізничних і 15 комунальних компаній. Найбільш важливим є промисловий індекс. Курси акцій 30 компаній спочатку додають, потім отриману суму ділять на коефіцієнт, який у 1981 р. дорівнював 1,314. Згодом цей коефіцієнт систематично видозмінювався з урахуванням зміни курсів акцій низки компаній. Більш повно індекс представлений як середня арифметична величина курсів акцій усіх 65 корпорацій на кінець торгового дня Нью-Йоркської фондової біржі. Аналогічна середня величина виявляється і для 6 груп облігацій.

Індекс Доу-Джонса виступає узагальнюючим показником, що характеризує рівень ділової активності та ринкової кон'юнктури. Незважаючи на періодичні зміни цього індексу, повного пристосування його до нової структури економіки не досягається. Тому в США з'явилися інші індекси, але індекс Доу-Джонса продовжують вважати головним.